

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 17.12.2001
COM(2001) 773 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**Στρατηγική-πλαίσιο σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων
για το 2002**

{SEC(2001) 1992}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Στρατηγική-πλαίσιο σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων για το 2002

I - Εισαγωγή

Η ΕΕ έχει μια από μακρού υφιστάμενη δέσμευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων που είναι ενσωματωμένη στην ΕΚ. Σήμερα, η ισότητα ανδρών και γυναικών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς πολιτικής¹. Για την περαιτέρω προώθηση της πολιτικής αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, τον Ιούνιο του 2000, την κοινοτική στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων², η οποία καθορίζει μια ολοκληρωμένη στρατηγική που περιλαμβάνει όλες τις κοινοτικές πολιτικές και όλες τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Την ανακοίνωση αυτή ακολούθησε, το Μάρτιο του 2001, η έγκριση του πρώτου ετήσιου προγράμματος εργασίας για την ισότητα των φύλων³, το οποίο καθόρισε λεπτομερώς τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2001 για την προώθηση της ισότητας των φύλων στους διάφορους τομείς πολιτικής. Το παρόν έγγραφο καθορίζει το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων για το 2002.

Τα ετήσια προγράμματα εργασίας για την ισότητα των φύλων εκπονούνται από κοινού από όλες τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι δραστηριότητες του προγράμματος εργασίας χρησιμοποιούνται ως δείκτες απόδοσης, ενώ η πρόοδος και τα επιτεύγματα παρακολουθούνται από την Ομάδα Επιτρόπων για τις Ίσες Ευκαιρίες⁴ και υποστηρίζονται από την διϋπηρεσιακή ομάδα για τις ίσες ευκαιρίες⁵.

Το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων 2002 αποτελείται, όπως και το πρόγραμμα εργασίας για το 2001, από 2 μέρη:

1. Η παρούσα ανακοίνωση, που είναι κοινή για όλα τα τμήματα της Επιτροπής και θα εφαρμοστεί από αυτά, καθορίζει τις ενέργειες προτεραιότητας της Επιτροπής για την πρόοδο της πολιτικής για την ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς.
2. Το έγγραφο εργασίας του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής {SEC(2001) 1992}, το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τις συγκεκριμένες δραστηριότητες της πολιτικής για την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, συμπεριλαμβανομένης και της

¹ Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 23, συνθήκη ΕΚ άρθρο 3 παράγραφος 2

² Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Προς μια κοινοτική στρατηγική-πλαίσιο για την ισότητα των φύλων (2001-2005), COM(2000) 335 τελικό.

³ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Στρατηγική πλαίσιο για την ισότητα των φύλων - Πρόγραμμα εργασίας για το 2001 (COM(2001)119 τελικό) και έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Πρόγραμμα εργασίας για το 2001 κάθε υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση της στρατηγικής-πλαισίου για την ισότητα των φύλων (SEC(2001) 382), βλ.:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/gms_en.html#tool

⁴ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/com_group_en.html

⁵ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/strategy/isg.html

μεθόδου ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε κάθε Γενική Διεύθυνση και υπηρεσία. Αυτές οι δραστηριότητες δίνουν συχνά περισσότερα λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή των ενεργειών προτεραιότητας. Στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνονται επίσης λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τις κοινές δραστηριότητες των διαφόρων υπηρεσιών, όπως το 3ο συνέδριο για την ένταξη της διάστασης του φύλου στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία.

II - Αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος εργασίας για την ισότητα των φύλων του 2001

Οι δραστηριότητες που προγραμματίστηκαν για το 2001 επικεντρώθηκαν σε τρεις ενέργειες προτεραιότητας, συγκεκριμένα:

- διενέργεια εκτίμησης των επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο σε επιλεγμένους τομείς πολιτικής που έως σήμερα δεν έχουν ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου,
- συλλογή στοιχείων διαχωρισμένων κατά φύλο και συστηματική κατανομή ανά φύλο των στατιστικών στοιχείων με πληροφορίες σχετικά με τα άτομα,
- προσθήκη σε όλες τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και εκδήλωσης ενδιαφέροντος μιας αναφοράς στην πολιτική ισότητας των φύλων της Κοινότητας καθώς και επισήμανση ότι οι γυναίκες ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να υποβάλλουν προτάσεις ή να συμμετέχουν στην υποβολή τους και να ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος.

Ως ενδιαφέροντες νέους τομείς ένταξης της διάστασης της ισότητας των φύλων, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επέλεξαν π.χ. το παγκόσμιο εμπόριο και την παγκοσμιοποίηση (Γενική Διεύθυνση Εμπορίου), την ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων, ιδίως τη διαχείριση αποβλήτων (Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος), τη διαδικασία κοινωνικής ένταξης (Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων) και την πολιτική ασύλου και προσφύγων (Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων) με σκοπό την ανάλυση του αντικτύπου των πολιτικών αυτών στους άνδρες και τις γυναίκες αντίστοιχα και τον προσδιορισμό των δυνατοτήτων προώθησης της ισότητας των φύλων μέσω των δραστηριοτήτων τους. Πραγματοποιήθηκε μία εις βάθος μελέτη του ρόλου των γυναικών στον τομέα της αλιείας (Γενική Διεύθυνση Αλιείας).

Σημαντική πρόοδος επιτεύχθηκε όσον αφορά τη δημιουργία στατιστικών στοιχείων. Η Eurostat δημοσίευσε ανάλυση σχετικά με τις διαφορές των φύλων, π.χ. στον τομέα της γεωργίας, και ανέπτυξε δραστηριότητες για να αποκτήσει στοιχεία κατανομημένα ανά φύλο από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, π.χ. όσον αφορά το άσυλο και τους πρόσφυγες. Η ΓΔ Έρευνα και η Eurostat, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, συλλέγουν στοιχεία διαχωρισμένα ανά φύλο σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της E&A.

Η πρακτική της ΓΔ Έρευνα και της ΓΔ Κοινωνία της Πληροφορίας να αναφέρουν τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισότητα των φύλων στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και εκδήλωσης ενδιαφέροντος προκειμένου να ενθαρρύνουν περισσότερες γυναίκες να υποβάλλουν αίτηση ή να συμμετέχουν σε αιτήσεις, δεν υιοθετήθηκε ευρύτερα από άλλες υπηρεσίες, όπως ελπίζαμε. Συνεπώς, θα πρέπει να αναπτυχθούν άλλα μέσα και μέθοδοι για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στα συστήματα χρηματοδότησης και επιδότησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος εργασίας 2001 θα δημοσιευθούν στην "Ετήσια έκθεση για την ισότητα των φύλων στην Ευρώπη" που θα είναι διαθέσιμη το Μάρτιο του 2002.

III - Ενέργειες προτεραιότητας για το 2002

Το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2002 βασίζεται στις επιτυχίες του 2001 και περιλαμβάνει προληπτικές παρεμβάσεις, π.χ. αναπροσαρμογή των πολιτικών με την εφαρμογή της ένταξης της διάστασης του φύλου και συμπληρωματικές παρεμβάσεις για την εφαρμογή συγκεκριμένων ενεργειών που αποβλέπουν στη βελτίωση της κατάστασης του μειονεκτούντος ή υποεκπροσωπούμενου φύλου στον αντίστοιχο τομέα πολιτικής. Το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων κάθε υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής χωρίζεται συνεπώς:

- στην ένταξη της οπτικής του φύλου στις πρωτοβουλίες πολιτικής (ένταξη της διάστασης του φύλου) και

- σε ειδικές ενέργειες που απευθύνονται στο μειονεκτούν ή υποεκπροσωπούμενο φύλο στον αντίστοιχο τομέα πολιτικής.

Εκτός από τις ειδικές πρωτοβουλίες για συγκεκριμένες πολιτικές, που απαριθμούνται στο έγγραφο εργασίας του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το πρόγραμμα εργασίας για την ισότητα των φύλων κάθε υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁶, οι ακόλουθες ενέργειες προτεραιότητας θα εφαρμοστούν από όλες τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

1. Διενέργεια **εκτίμησης των επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο** σε επιλεγμένους τομείς πολιτικής που έως σήμερα δεν έχουν ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου, π.χ. για την ανάλυση και συμπερίληψη στον πολιτικό προγραμματισμό και εφαρμογή των πιθανά διαφορετικών επιπτώσεων στους άνδρες και τις γυναίκες των πολιτικών ακόμη και εάν αυτές φαίνονται, με την πρώτη ματιά, ως ουδέτερες ως προς το φύλο. Αυτό θα γίνει **στα πλαίσια της εκ των προτέρων ανάλυσης της πολιτικής και προγραμματισμού καθώς και στο στάδιο εφαρμογής και αξιολόγησης**.
2. Καθώς ο πολιτικός προγραμματισμός και ανάλυση ως προς το φύλο απαιτούν τα εισαγωγικά στοιχεία να είναι διαχωρισμένα ανά φύλο στον αντίστοιχο τομέα πολιτικής, κάθε υπηρεσία θα εντείνει τις προσπάθειες της για να **συλλέγει στοιχεία διαχωρισμένα ανά φύλο και να καταναίμει συστηματικά ανά φύλο όλα τα σχετικά στατιστικά στοιχεία**. Όλες οι υπηρεσίες θα αρχίσουν να **αναπτύσσουν δείκτες**, που θα επιτρέψουν την αξιολόγηση της προόδου της ισότητας των φύλων στην εν λόγω πολιτική.
3. Εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική **ανάγκη ευαισθητοποίησης** σχετικά με τα ζητήματα των φύλων στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και **κατάρτισης** του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις μεθόδους αξιολόγησης των διαφορετικών επιπτώσεων των πολιτικών στις γυναίκες και τους άνδρες αντίστοιχα καθώς και σχετικά με την ένταξη της οπτικής της ισότητας των φύλων στη διαδικασία πολιτικού σχεδιασμού και εφαρμογής. Κάθε ΓΔ και υπηρεσία συνεπώς θα προσθέτει **ενότητες ένταξης της διάστασης του φύλου στα προγράμματα κατάρτισής της για τα μέλη του προσωπικού όλων των επιπέδων, ιδίως του επιπέδου των ανώτερων στελεχών**. Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή

⁶ [SEC\(2001\) 1992](#)

ειδικών τμημάτων κατάρτισης σχετικά με την ισότητα των φύλων ή την ένταξη της διάστασης των φύλων ή τη μορφή ενοτήτων γενικών κύκλων κατάρτισης.

IV. - Ισόρροπη συμμετοχή των δύο φύλων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύεται στην επίτευξη της ισόρροπης συμμετοχής των δύο φύλων, ιδίως στις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων, όπως καθορίζεται στην απόφασή της 2000/407/EK της 19 Ιουνίου 2000⁷, που ήταν η συνέχεια που δόθηκε στη σύσταση του Συμβουλίου του 1996 σχετικά με την ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων⁸.

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης συμμετοχής των δύο φύλων σε επιτροπές και ομάδες εμπειρογνομόνων⁹ ισχύει για τις υφιστάμενες και τις νέες επιτροπές και ομάδες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Καθορίζει το στόχο της κατ' ανώτατο όριο 40% συμμετοχής των γυναικών και ανδρών αντίστοιχα. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, ιδίως σε επιτροπές και ομάδες που ήδη υπάρχουν, η συμμετοχή γυναικών και ανδρών μπορεί να εξισορροπηθεί κατά το χρόνο της αντικατάστασης των μελών (ή στο τέλος της θητείας τους) ζητώντας μια μικτή ως προς το φύλο πρόταση τεσσάρων υποψηφίων για κάθε κενή θέση. Από τις προτάσεις αυτές η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να επιλέξει την ισόρροπη ως προς το φύλο σύνθεση των ομάδων ή των επιτροπών, εξασφαλίζοντας παράλληλα το διορισμό των πιο κατάλληλων υποψηφίων.

Υστερα από μια πρώτη έρευνα το 2000 ορισμένων ομάδων εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁰, στην οποία κατά μέσο όρο μόνο το 13,5% των μελών ήταν γυναίκες, διεξήχθη μια δεύτερη έρευνα το 2001.

Αυτή η έρευνα του 2001 κάλυψε όλες τις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάνοντας τη διάκριση μεταξύ των μελών των επιτροπών και των ομάδων που διορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκείνων των μελών που διορίστηκαν από τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους, τις ομάδες συμφερόντων, τις ΜΚΟ και άλλους φορείς που έχουν εκπροσώπους σε επιτροπές και ομάδες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το 2001, το μέσο ποσοστό γυναικών σε όλες τις επιτροπές και ομάδες εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανερχόταν σε 29%. Σε εκείνες τις επιτροπές και τις ομάδες εμπειρογνομόνων για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει το δικαίωμα διορισμού, το 30,5% των μελών ήταν γυναίκες, ενώ στις επιτροπές και τις ομάδες για το διορισμό των μελών των οποίων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει καμία επιρροή το 28,6% ήταν γυναίκες.

⁷ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί της ισόρροπης συμμετοχής των δύο φύλων στις επιτροπές και στις ομάδες εμπειρογνομόνων που αυτή ιδρύει, ΕΕ L 154, 27/06/2000 σ. 34-35.

⁸ 96/694/EK: Σύσταση του Συμβουλίου της 2 Δεκεμβρίου 1996, περί της ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ΕΕ L 319, 10/12/1996 σ. 11 - 15

⁹ ΕΕ L 154, 27/06/2000 σ. 34-35.

¹⁰ Ομάδες που χρηματοδοτούνται δυνάμει της γραμμής προϋπολογισμού A-7032

Τα αποτελέσματα της έρευνας εκφράζουν τα γενικά ποσοστά συμμετοχής των γυναικών και των ανδρών στους αντίστοιχους τομείς, δηλ. σχετικά υψηλή εκπροσώπηση των γυναικών στον εκπαιδευτικό και στον κοινωνικό τομέα και υψηλότερη εκπροσώπηση των ανδρών σε τομείς όπως η γεωργία, η αλιεία και η έρευνα.

Η έρευνα αυτή δείχνει τη σαφή βελτίωση σε σύγκριση με τα προηγούμενα στοιχεία. Ωστόσο πρέπει να συνεχιστούν, και μάλιστα να ενισχυθούν, οι προσπάθειες σε εκείνους τους τομείς όπου η συμμετοχή των γυναικών ήταν χαμηλότερη έως σήμερα. Η πρόοδος θα εξακολουθήσει να παρακολουθείται στα πλαίσια των προγραμμάτων εργασίας της στρατηγικής πλαισίου για την ισότητα των φύλων.

